

РЕЦЕНЗІЯ

доктора юридичних наук, професора Куркової Ксенії Миколаївни на дисертацію Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України», поданої до захисту у спеціалізовану вчену раду Науково-дослідного інституту публічного права на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право

Актуальність дослідження. Енергетику справедливо порівнюють із кров'ю економіки, і як базова галузь, енергетика України забезпечує життєдіяльність усіх її сфер: промисловості, сільського господарства, будівництва, торгівлі, управління тощо. Стратегічна важливість цієї галузі для держави та її стійкість має вплив на стабільність усієї економіки. Важливим аспектом зміцнення енергетичної безпеки України є співпраця на міжнародних майданчиках, що передбачає інтеграцію до європейської енергетичної системи, синхронізацію роботи мереж, експорт електроенергії, залучення інвестицій. Усе поле вказаного міжнародного співробітництва потребує відповідного адміністративно-правового забезпечення.

Отже, необхідність покращення стану захисту та ефективності української енергетичної інфраструктури, недостатня розробленість теоретичних положень, недосконалість правового регулювання у досліджуваній сфері визначають актуальність дослідження стосовно сутності та особливостей адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації підтверджується насамперед ретельним опрацюванням значного масиву джерел – теоретичних наукових праць і матеріалів практичної направленості, що свідчить про комплексність підходу до вивчення теми. Зазначимо, що автор сформувала власні висновки,

рекомендації та узагальнення, підставою для яких стала відображена на сторінках дисертації наукова дискусія з науковцями, що надає роботі оригінальності й наукової новизни.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, мають вагоме значення, про що свідчать акти впровадження результатів проведеного дослідження, які мають широке поле для використання, а саме: науково-дослідній сфері – як підґрунтя для подальших теоретико-правових досліджень питань адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України (акти впровадження Науково-дослідного інституту публічного права, Харківського національного університету внутрішніх справ); правотворчості – для вдосконалення вітчизняного законодавства під час підготовки й уточнення низки законодавчих та підзаконних актів з питань адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України; правозастосовній діяльності – з метою підвищення ефективності діяльності суб'єктів, які реалізують діяльність у сфері міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України; освітньому процесі – під час підготовки підручників, навчальних посібників, а також науково-методичних та лекційних матеріалів з дисциплін «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми», «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Публічне адміністрування», «Судові та правоохоронні органи України», «Основи адміністративно-юрисдикційної діяльності» (акти впровадження Науково-дослідного інституту публічного права, Харківського національного університету внутрішніх справ).

Наукова новизна висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Представлена робота є однією з перших спроб комплексного осмислення та аналізу норм чинного законодавства стосовно адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, а також практики його реалізації.

Результатом дослідження стало широке коло запропонованих пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення досліджуваної сфери, а також низка нових наукових положень і висновків, запропонованих особисто дисертанткою.

Вдало сформульовані завдання міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, якими є: створення міжнародної аналітики, вивчення рівня розвитку взаємозв'язків європейських енергосистем та обміну електроенергією, а також стану реформування галузі, підвищення її захищеності; розроблення передових технологій; фінансування та підтримка інвестиційних проєктів.

Цікавим є погляд авторки на категорію адміністративних інновацій, що передбачають не тільки зміни у правилах і структурах, а й більше того, викликають необхідність багатоаспектного переосмислення на основі вітчизняної та зарубіжної теорії та практики завдань і функцій, предмета й меж, системи суб'єктів, адміністративних інструментів у сфері електроенергетики.

Слушно доведена необхідність підтримки Цілей сталого розвитку ООН, а значить закріплення в положеннях Конституції України сучасних стратегічних пріоритетів енергетичного розвитку та включення їх до повноважень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України.

Варто схвалити вдосконалення обґрунтування наукової позиції стосовно сутності міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України як цілеспрямованої, конструктивної, сталої, здійснюваної в межах міжнародних угод, зокрема двосторонніх договорів експорту-імпорту електричної енергії, спільної діяльності декількох держав на ринку електричної енергії, що реалізується з метою врегулювання суспільних відносин із виробництва, зберігання, агрегації, передачі, розподілу, купівлі-продажу, передавання, використання, вимірювання та заощадження електроенергії.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, повною мірою викладені в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. Основні положення та висновки дисертації висвітлено у восьми наукових працях, з яких п'ять одноосібних статей опубліковані в журналах, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук; три – тези доповідей на науково-практичних конференціях.

Аналіз кількісних і якісних показників наукових робіт, що були опубліковані за матеріалами наукового дослідження, свідчить, що наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, повною мірою викладені в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації; зазначені наукові роботи відповідають вимогам, встановленим у Наказі МОН України від 23 вересня 2019 р. № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук».

Відсутність порушень академічної доброчесності. Аналіз змісту дисертації дозволяє констатувати, що авторка дотримувалася всіх принципів академічної доброчесності. У тексті чітко зазначені посилання на джерела, використані для обґрунтування ідей, наукових підходів і фактів. Надано повну інформацію щодо застосованих методик і результатів досліджень. Не виявлено жодних ознак плагіату, фабрикації, фальсифікації чи інших порушень академічної етики.

Таким чином, дисертація є самостійною, завершеною та комплексною науковою роботою, що повністю розкриває тему, досягає мети та вирішує поставлені завдання. Відповідно, рецензія на роботу є позитивною: робота відповідає всім стандартам і вимогам щодо змісту та оформлення наукових праць.

Однак попри те, що загалом дисертація оцінюється позитивно, варто звернути увагу на такі зауваження й дискусійні питання стосовно її положень.

1. Цікавою видається пропозиція авторки щодо прийняття Закону України «Про молодіжну дипломатію», яким пропонується закріпити основні засади участі молоді у міжнародних освітніх, культурних, наукових і творчих проєктах, зокрема присвячених міжнародному співробітництву у сфері електроенергетики України. Водночас хотілося б почути позицію дисертантки щодо можливих шляхів залучення молоді до зазначених програм.

2. Досліджуючи зарубіжний досвід міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики, дисертантка виокремлює позитивні аспекти досвіду Швеції, зокрема щодо запровадження дієвих інструментів вуглецевого ціноутворення, вдосконалення системи централізованого опалення на основі біоенергії та теплових насосів та інші. Під час публічного захисту хотілося б почути уточнення дисертантки з приводу того, чи є в Україні якісь практичні напрацювання в даному напрямі.

3. У висновках до першого розділу дисертації акцентовано увагу на важливості формування культури енергозбереження серед населення. З такою позицією важко не погодитися, але, виходячи зі змісту дисертації, залишається не до кінця зрозумілим, які ж практичні механізми та заходи авторка вважає дієвими в наведеному контексті у сучасних реаліях.

4. Дисертантка слушно відносить до форм забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики реалізацію соціальних проєктів на регіональному та локальному рівнях. Водночас у тексті дисертаційного дослідження зазначена форма не отримала детального висвітлення, з огляду на що хотілося б почути більш детальну характеристику її змісту та значення для розвитку міжнародного співробітництва під час публічного захисту.

5. Попри безперечну актуальність і наукову цінність дисертаційного дослідження, окремі його розділи є надмірно насиченими ініціальними скороченнями та громіздкими термінологічними конструкціями, що ускладнює сприйняття змісту.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

У дисертації Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» отримано нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що вирішують важливе наукове завдання. Дисертація свідчить про високий рівень професійної підготовки автора, її здатність здійснювати критичний аналіз, формулювати обґрунтовані висновки та розробляти рекомендації, які можуть бути впроваджені у практичну діяльність.

Робота є самостійною науковою працею кваліфікаційного рівня, виконаною автором особисто, містить наукові положення, а також нові теоретично обґрунтовані результати проведеного дослідження, які можуть стати підґрунтям для подальших наукових розробок, удосконалення нормативно-правової бази, а також покращення управлінських і організаційних практик.

Структура та зміст дисертації відповідають її темі: усі розділи та підрозділи об'єднані єдиним логічним концептом і спрямовані на досягнення визначеної мети дослідження. Кожен розділ послідовно висвітлює ключові аспекти теми, забезпечуючи цілісність і наукову обґрунтованість роботи. Підрозділи взаємодоповнюють один одного, формуючи єдину концептуальну основу дослідження.

На підставі вказаного вище можна зробити висновок, що наукове дослідження Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України», подане на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм змістом відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам, встановленим у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 261, наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та Порядку присудження

ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а його авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент –

доктор юридичних наук, професор,

завідувач відділу науково-правових експертиз

та законопроектних робіт

Науково-дослідного інституту публічного права

Ксенія КУРКОВА

